

תפילה קודם לימוד:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שיעלה זכות לימוד זה שאני לומד בעד נשמת (פלוני בן פלוני), ובזכות לימוד זה האל הגדול הגבור והנורא שוכן עד וקדוש שמו, שתצרוך נשמתו בצרור החיים, ותשים מחיצתו במחיצת צדיקים חסידים יסודי עולם העומדים לפניך ונהנים מזיו אור פניך, ותתן לו מהלכים בין העומדים לפניך, ותמחול ותסלח ותכפר ותמחה ותעביר כל מה שחטא וענה ופשע לפניך או עשה דבר שלא כרצונך, ואל תזכור לו שום חטא ועון ופשע ועבירה, אלא כל המצוות שעשה תזכרם לו לטובה, ורוחו תרגיע בחלק היושבים בגן עדן ונשמתו תתעדן בטוב הצפון לצדיקים, ותרים כבוד מנוחתו ולקץ הימים יעמוד לגורלו וילוח עליו השלום ועל משפכו יבא בשלום, בדכתיב: יבא שלום ינוחו על משכבותם, הוא וכל שוכני עמו ישראל בכלל הרחמים והסליחות והנחמות והישועות ונאמר אמן.

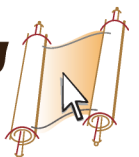
אות מ - מסכת מגילה פרק א

משנה א

מגלה נקראת באחד עשר, בשנים עשר, בשלשה עשר, בארבעה עשר, בחמשה עשר, לא פחות ולא יותר. ברבין המקפין חומה מימות יהושע בן נון, קורין בחמשה עשר. בפרים ועירות גדולות, קורין בארבעה עשר, אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה:

חומה מימות יהושע בן נון, קורין בחמשה עשר באדר, לפי שבשושן הבירה נחו היהודים ממלחמתם בחמשה עשר באדר, ושושן היתה עיר המקפת חומה. בפרים ועירות גדולות שלא היו מקפות חומה בזמן יהושע בן נון, קורין בארבעה עשר באדר, ככתוב במגלת אסתר, שהיהודים הפרזים [הגרים בערים פרוזות, שאינן מקפות חומה] קוראים את המגלה בארבעה עשר באדר, לפי שבאותו יום נחו מאויביהם [ותלו את הדבר בזמן יהושע בן נון, לפי שנאמר כאן 'הערים הפרזים', ונאמר בתורה 'לבד מערי הפרזי', וכשם שבתורה מדבר על ערים שהיו פרוזות בזמן כניסת

קריאת מגלת אסתר בפורים היא תקנת נביאים, ומצות עשה מדברי סופרים. נאמר במגלה שפרדכי ואסתר תקנו 'לקים את ימי הפרים האלה בזמניהם', ומלשון 'בזמניהם' משמע שתקנו כמה זמנים לימי הפורים, ומשנתנו מבארת באלו ימים נקראת המגלה: מגלה - מגלת אסתר, נקראת באחד מימים אלו, לפי החלוקים שיבארו להלן, באחד עשר באדר, בשנים עשר, בשלשה עשר, בארבעה עשר, בחמשה עשר, לא פחות ולא יותר - לא לפני ימים אלו ולא לאחריהם. עתה מבארת המשנה באלו מקרים ובאלו מקומות נקראת המגלה בימים אלו: ברבין [ערים גדולות], המקפין

לְיוֹם הַבְּנִיּוֹת, וְהֵינּוּ יוֹם שְׁנֵי אוֹ חֲמִישֵׁי בְּשָׁבוּעַ, שְׂאֵז בָּאִים בְּנֵי הַכְּפָרִים לְעִיר כְּדֵי לְשִׁמּוֹעַ קְרִיאַת הַתּוֹרָה, וְלֹא הִטְרִיחוּם לָבוֹא שׁוֹב לְאַחַר יוֹם אוֹ יוֹמִים לְקְרִיאַת הַמַּגְלָה, אֲלֵא קוֹרְאִים אֶת הַמַּגְלָה בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁל קְרִיאַת הַתּוֹרָה, וְכִמוֹ שֶׁיִּפְרֹט בְּמִשְׁנֵה הַבְּאָה.

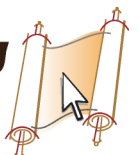
יִשְׂרָאֵל לְאַרְצָה, כִּךְ בְּמַגְלָה הַכּוֹנֶה לְעָרִים אֵלוֹ. וְתִקְנּוּ כֵן כְּדֵי לְחַלֵּק כְּבוֹד לְאַרְצָה יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיָּתָה חֲרִיבָה בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְלִכֵּן אָמְרוּ שְׁבָכֵל עִיר שֶׁהִיָּתָה מְקַפֵּת חוֹמָה בְּזְמַן יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נֹנִן, וְעָרֵי יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּל זֶה, קוֹרְאִים בְּחֻמְשָׁה עָשָׂר]. אֲלֵא שְׁבַנֵי הַכְּפָרִים מְקַדְּמִין אֶת קְרִיאַתָם

משנה ב

בִּיצֵד, חָל לְהִיּוֹת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר בְּשָׁנֵי, כְּפָרִים וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם, וּמְקַפּוֹת חוֹמָה לְמַחֵר. חָל לְהִיּוֹת בְּשָׁלִישֵׁי אוֹ בְּרַבִּיעֵי, כְּפָרִים מְקַדְּמִין לְיוֹם הַבְּנִיּוֹת, וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם, וּמְקַפּוֹת חוֹמָה לְמַחֵר. חָל לְהִיּוֹת בְּחֲמִישֵׁי, כְּפָרִים וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם, וּמְקַפּוֹת חוֹמָה לְמַחֵר. חָל לְהִיּוֹת עֶרֶב שַׁבָּת, כְּפָרִים מְקַדְּמִין לְיוֹם הַבְּנִיּוֹת, וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת וּמְקַפּוֹת חוֹמָה קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם. חָל לְהִיּוֹת בְּשַׁבָּת, כְּפָרִים וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת מְקַדְּמִין וְקוֹרִין לְיוֹם הַבְּנִיּוֹת, וּמְקַפּוֹת חוֹמָה לְמַחֵר. חָל לְהִיּוֹת אַחַר הַשַּׁבָּת, כְּפָרִים מְקַדְּמִין לְיוֹם הַבְּנִיּוֹת, וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם, וּמְקַפּוֹת חוֹמָה לְמַחֵר:

וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת שְׂאִינָן מְקַפּוֹת חוֹמָה קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם, שֶׁהוּא יוֹם י"ד בְּאֶדְר, וּמְקַפּוֹת חוֹמָה קוֹרְאִים לְמַחֵר, בְּט"וֹ בְּאֶדְר. חָל י"ד בְּאֶדְר לְהִיּוֹת בְּחֲמִישֵׁי בְּשָׁבוּעַ, כְּפָרִים וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם, שֶׁהוּא י"ד בְּאֶדְר, כְּעֵקֶר הַדִּין, וּמְקַפּוֹת חוֹמָה קוֹרְאִים לְמַחֵר, בַּיּוֹם ט"ו בְּאֶדְר, גַּם כֵּן כְּעֵקֶר הַדִּין. חָל י"ד בְּאֶדְר לְהִיּוֹת עֶרֶב שַׁבָּת - בַּיּוֹם שְׁשִׁי, כְּפָרִים מְקַדְּמִין לְיוֹם הַבְּנִיּוֹת, שֶׁהוּא חֲמִישֵׁי בְּשָׁבוּעַ, שְׁמֵת־כְּנָסִים לְעִירוֹת לְקִרְאָה בַּתּוֹרָה, וְהוּא י"ג בְּאֶדְר, וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת וּמְקַפּוֹת חוֹמָה קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם - בַּיּוֹם שְׁשִׁי, וְאִף שֶׁבְּדֶרֶךְ כָּלֵל עִירוֹת הַמְּקַפּוֹת חוֹמָה קוֹרְאִים בְּט"וֹ בְּאֶדְר, בְּשָׁנָה שֶׁחָל ט"ו בְּאֶדְר בְּשַׁבָּת, אִף הֵם קוֹרְאִים בִּי"ד, כִּינּוֹן שֶׁלְעוֹלָם אֵין קוֹרְאִים אֶת הַמַּגְלָה בְּשַׁבָּת, מִחֻשׁ שֶׁמֵּא יִטְלַטְלֶנָה הָאָדָם אַרְבַּע אַמּוֹת בְּרִשׁוֹת הַרְבִּים. חָל י"ד בְּאֶדְר לְהִיּוֹת בְּשַׁבָּת וְנִדְבָר זֶה הִנֵּה

כְּפִי שֶׁהִתְבָּאָר בְּמִשְׁנֵה הַקּוּדְמָת, יֵשׁ זְמַנִּים שׁוֹנִים לְקְרִיאַת הַמַּגְלָה, וּמִשְׁנֵתָנוּ מְבֹאֶרֶת עֵתָהּ אֶת הָאֲפָנִים הַשׁוֹנִים, וּמְבִיאָה אֶת דִּינּוֹ שֶׁל כָּל יוֹם בְּשָׁבוּעַ בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, כִּיצַד נוֹהֲגִים כְּשֶׁחָל בּוֹ י"ד בְּאֶדְר: בִּיצֵד, אִם חָל לְהִיּוֹת יוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר בְּאֶדְר בַּיּוֹם שְׁנֵי בְּשָׁבוּעַ, כְּפָרִים, וְעִירוֹת גְּדוּלוֹת שְׂאִינָן מְקַפּוֹת חוֹמָה, קוֹרִין בּוֹ בַּיּוֹם, כְּעֵקֶר הַדִּין [שֶׁהָרִי אִף בְּנֵי הַכְּפָרִים בָּאִים לְעִיר בַּיּוֹם זֶה לְשִׁמּוֹעַ קְרִיאַת הַתּוֹרָה], וְעִירוֹת הַמְּקַפּוֹת חוֹמָה, קוֹרְאוֹת לְמַחֵר, בַּיּוֹם ט"ו בְּאֶדְר, גַּם כֵּן כְּעֵקֶר דִּינָן. אִם חָל יוֹם י"ד בְּאֶדְר לְהִיּוֹת בְּשָׁלִישֵׁי אוֹ בְּרַבִּיעֵי בְּשָׁבוּעַ, בְּנֵי הַכְּפָרִים מְקַדְּמִין אֶת קְרִיאַתָן לְיוֹם הַבְּנִיּוֹת - יוֹם שְׁנֵי בְּשָׁבוּעַ, שֶׁהֵם מִתְכַּנְּסִים לְעִירוֹת כְּדֵי לְקִרְאָה בַּתּוֹרָה, וְלֹא הִטְרִיחוּם לְחַזּוֹר שׁוֹב בְּשָׁלִישֵׁי אוֹ בְּרַבִּיעֵי, אֲלֵא תִקְנּוּ שֶׁיִּקְרְאוּ אֶת הַמַּגְלָה בַּיּוֹם זֶה, שֶׁהוּא י"ב אוֹ י"ג בְּאֶדְר,

השבת - ביום ראשון בשבוע, בני הפפרים מקדימין ליום הפניסה, שהוא יום חמישי, והוא י"א באדר, ועירות גדולות קורין בו ביום - ביום ראשון, שהוא י"ד אדר, ומקפות חומה למחר, בט"ו באדר, כעקר הדין.

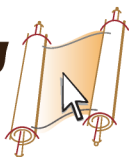
יכול להיות רק בזמן שקדשו חדשים על פי הראיה, פפרים ועירות גדולות מקדימין וקורין ליום הפניסה, שהוא יום חמישי בשבוע, והוא י"ב באדר, ומקפות חומה קוראים למחר - ביום ראשון בשבוע, שהוא ט"ו באדר. חל י"ד באדר להיות אחר

משנה ג

איזו היא עיר גדולה, כל שיש בה עשרה בטלנים. פחות מכאן, הרי זה פפר. באלו אמרו, מקדימין ולא מאחרין. אבל זמן עצי פהנים, ותשעה באב, וחגיגה, והקהל, מאחרין ולא מקדימין. אף על פי שאמרו מקדימין ולא מאחרין, מתרין בהספד, ובתעניות ומתנות לאביונים. אמר רבי יהודה, אימתי, מקום שנכנסין בשני ובחמישי. אבל מקום שאין נכנסין לא בשני ולא בחמישי, אין קורין אותה אלא בזמנה:

ותשעה באב או שאר הצומות, שאינם דוחים את השבת, והקרבן קרבן חגיגה בגלים, שאין דוחה את השבת, ומצנת הקהל - שמכנסים את כל ישראל בשנת השמטה במוצאי יום טוב ראשון של סכות, והמלך קורא בפניהם בתורה, וכיון שצריכים להביא גם את הילדים הקטנים שאינם יכולים ללכת לבד אי אפשר לעשות כן בשבת, כל הדברים הללו, אם חלו בשבת, מאחרין אותם, ועושים אותם לאחר השבת, ולא מקדימין אותם לעשותם קדם השבת. אף על פי שאמרו על ימי קריאת המגלה שמקדימין ולא מאחרין, מכל מקום בימים אלו שהקדימו בהן מתרין בהספד ובתעניות, ומתנות לאביונים - אם נתנו בימים אלו מתנות לאביונים, יצאו ידי חובה, אבל משלוח מנות אינו נוהג אלא בזמן סעדת פורים, וסעדת פורים נעשית בזמנה ואין מקדימים אותה. אמר רבי יהודה, אימתי - מתי התירו לבני הפפרים להקדים את קריאת המגלה, במקום שנכנסין לערים הגדולות בשני ובחמישי

במשניות הקודמות התבאר שיש חלוק בין 'פפרים', שמקדימים את קריאת המגלה ליום הפניסה, והיינו יום שני או חמישי בשבוע, לבין 'עירות גדולות' שאינן מקפות חומה, שקוראים תמיד בי"ד. מבררת המשנה, איזו היא 'עיר גדולה', ומשיבה, כל עיר שיש בה עשרה בטלנים - עשרה בני אדם שבטלים ממלאכתם, ומתפרנסים מהצבור, כדי שיהיו מצויים תמיד בבית הכנסת בשעת התפלה. אבל עיר שיש בה פחות מכאן - פחות מעשרה בטלנים, הרי זה פפר. כפי שהתבאר, אם חל י"ד באדר ביום שאין בני הפפרים מצויים בעיר, הרי הם מקדימים לקרא ביום הפניסה, אומרת המשנה, באלו - בימים אלו של קריאת המגלה, אמרו שמקדימין לקרא קדם לי"ד באדר, ולא מאחרין לקרא אחרי יום זה, אבל זמן עצי פהנים - משפחות היו בירושלים, שהיתה להם קביעות להביא עצים בימים מסימים, והיו עושים באותו יום 'יום טוב' ומקריבים קרבנות, ואין זה דוחה את השבת,

לקריאת התורה, ולא הטריחום לבא פעם נוספת לעיר באותו שבוע, אבל מקום שאין נכנסין לא בשני ולא בחמישי, אף בכפרים אין קורין אותה אלא בזמנה, שהוא י"ד באדר.

משנה ד

קראו את המגלה באדר הראשון ונתעברה השנה, קורין אותה באדר השני, אין בין אדר הראשון לאדר השני אלא קריאת המגלה ומתנות לאביונים:

בשנה מעברת, שיש בה שני אדרים, נוהג פורים באדר שני, כדי לסמוך את גאלת פורים לגאלת פסח. אמנם בזמן שהיו מעברים את השנים לפי הצורך של אותה שנה [ולא כמו היום שהכל קבוע לפי הלוח], היתה אפשרות שיעברו את השנה לאחר שכבר התחיל חודש אדר, משנתנו דנה באפשרות זו: אם כשהתחיל חודש אדר עדין לא עברו את השנה, וקראו את המגלה באדר הראשון, כדיון, ואחר כך נתעברה השנה, חוזרים וקורין אותה באדר השני. אין חלוק בין י"ד וט"ו שבאדר הראשון לבין י"ד וט"ו שבאדר השני, אלא לענין קריאת המגלה ומתנות לאביונים ומשלוח מנות, שנוהגים באדר שני ולא באדר ראשון, אבל לענין אסור הספד ותענית אין חלוק ביניהם, ואף באדר הראשון אסור להספיד ולהתענות בי"ד וט"ו לחודש.

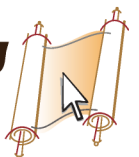
משנה ה

אין בין יום טוב לשבת, אלא אכל נפש בלבד. אין בין שבת ליום הכפורים, אלא שזה זדונו בידי אדם וזה זדונו בכרת:

אגב כך שכתבה המשנה הקודמת שאין חלוק בין אדר ראשון לשני אלא לענין דברים מסוימים, מובאים עתה במשניות הבאות כמה דברים דומים, שאין ביניהם חלוק אלא לענין דינים מסוימים: אין חלוק לענין עשיית מלאכה בין יום טוב לשבת, אלא אכל נפש בלבד, שביום טוב התרו מלאכות מסוימות הנצרכות להקנת אכל נפש, ובשבת הדבר אסור. אין חלוק לענין עשיית מלאכה בין שבת ליום הכפורים, שהרי יום הכפורים אסור גם בהקנת אכל נפש, כמו בשבת, לפי שאסור לאכול בו, אלא החלוק הוא לענין שזה - שבת, הענש על זדונו - חלולו במזיד, הוא בידי אדם, שחייב סקילה, וזה - המחלל את יום הכפורים, זדונו בכרת, שהוא ענש בידי שמים.

משנה ו

אין בין המדר הנאה מחברו למדר ממונו מאכל, אלא דריסת הרגל וכלים שאין עושין בהן אכל נפש. אין בין נדרים לנדבות, אלא שהנדרים חייב באחריותן, ונדבות אינו חייב באחריותן:

את דמי השכירות, ובדמים אלו יכול לקנות מאכל, והרי זו הנאת מאכל.

'נדר' הוא חיוב שמחייב האדם את עצמו, וכגון האומר 'הרי עלי להביא קרבן עולה'. ונדבה היינו קדשה שמחיל האדם על בהמה מסימת, וכגון שאומר 'הרי בהמה זו לקרבן עולה'. אין חלוק בין נדרים לנדבות, שבשניהם אסור לאחר את הבאת הקרבן, שנאמר 'מוצא שפתיך תשמר ועשית כאשר נדרת לה' אלהיך נדבה אשר דברת בפיה', הרי שדברה התורה בפסוק זה גם על נדר וגם על נדבה, אלא החלוק ביניהם הוא בכך שהנדרים, חייב באחריותו - אם נדר שביא קרבן מסים, והקדיש לכך בהמה, ואבדה, חייב להביא אחרת במקומה, שהרי אין הנודר נפטר מנדרו עד שיקים את התחייבותו. ונדבות, אינו חייב באחריותו - אם נדב בהמה מסימת לקרבן, ואבדה, אינו חייב להביא אחרת תחתיה, שהרי התחייב להביא רק בהמה מסימת זו, ואבדה.

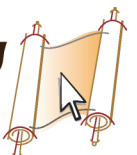
אדם הנודר שלא יהנה מחבירו, אסור לו לקבל ממנו או מנכסיו כל הנאה שהיא. והנודר שלא יהנה ממנו הנאת מאכל אסור רק בהנאה המביאה לידי מאכל. משנתנו מבארת את החלוקים ביניהם: אין חלוק בין המדר הנאה מחברו לגמרי, לבין המדר ממנו רק הנאת מאכל, שהרי כל הנאה השווה ממון אסורה אף על המדר מחבירו מאכל, כיון שבממון זה שחסך על ידי חבירו יכול הוא לקנות דבר מאכל, ונמצא שנהנה ממנו הנאת מאכל, אלא החלוק ביניהם הוא רק לענין דריסת הרגל - הליכה בחצר חבירו, שהמדר מחבירו הנאה אסור אפלו בזה, והמדר רק הנאת מאכל מתר להלך בחצרו, כיון שאין זו הנאה המביאה לידי מאכל, וכן לענין שאילת כלים שאין עושין בהן אכל נפש, שהמדר הנאה אסור לשאל מחבירו אפלו כלים אלו, ואילו המדר ממנו הנאת מאכל רשאי לשאל כלים אלו. ומדבר במקום שאין דרך להשפיר כלים אלו, שהרי אם הדרך להשפירם, נמצא שנהנה בכך שחסך

משנה ז

אין בין זב הרוואה שתי ראיות לרוואה שלש, אלא קרבן. אין בין מצרע מסגר למצרע מחלט, אלא פריעה ופרימה. אין בין טהור מתוך הסגר לטהור מתוך החלט, אלא תגלחת וצפריים:

ראשו ולפרם את בגדיו, והמסגר אינו צריך, אך שניהם טמאים בשוה, ושניהם משתלחים מחוץ למחנה. אין חלוק בין טהור מתוך הסגר - מצרע שהסגר שבעה ימים, ואחר כך טהרו הכהן, לבין מצרע טהור מתוך החלט - שטמאו הכהן לחלוטין, ואחר כך נטהר, אלא תגלחת וצפריים, שהמחלט צריך לגלח את כל שער גופו ולהביא שתי צפריים, והמסגר פטור מכך, אבל שניהם צריכים טהרה במקנה וכבוס בגדים. [ואמנם הטהור מתוך החלט

אין בין זב הרוואה שתי ראיות של זיבה, לבין זב הרוואה שלש ראיות, אלא קרבן, שהרוואה שלש ראיות חייב קרבן והרוואה שתיים פטור מקרבן, אבל שניהם מטמאים משכב ומושב להעשות אב הטמאה, ושניהם חייבים בספירת שבעה ימים נקיים קדם טבילה. אין בין מצרע מסגר - שטעון הסגרה שבעת ימים עד שתתברר מהות צרעתו, לבין מצרע מחלט - שטמאו הכהן לגמרי, אלא פריעה ופרימה, שהמחלט צריך לגדל שער

צריך להביא קרבנות ביום השמיני, ואילו הטהור מתוך הסגר פטור מקרבן, אף אין טהרתו].

משנה ח

אין בין ספרים לתפלין ומזוזות, אלא שהספרים נכתבין בכל לשון, ותפלין ומזוזות אינן נכתבות אלא אשורית. רבן שמעון בן גמליאל אומר, אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית:

אין חלוק בין ספרים - ספרי תורה, נביאים וכתובים, לבין תפלין ומזוזות, אלא בכך שהספרים נכתבין בכל לשון - בכתב של כל אמה, ובלשון של כל אמה, ואלו תפלין ומזוזות אינן נכתבות אלא בכתב אשורית. רבן שמעון בן גמליאל אומר, אף בספרים - ספרי תורה נביאים וכתובים לא התירו

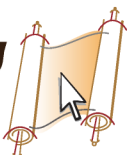
שיכתבו אלא יונית, לפי שנאמר 'יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם', כלומר, הלשון היפה שבכל בני יפת, שהיא לשון יונית, תשכן באהלי שם, שיכתבו בלשון זו את ספרי התורה נביאים וכתובים. [אמנם כבר אבדה לשון יונית זו מן העולם, ולפיכך אין פותכים ספרי תורה נביאים וכתובים אלא בכתב אשורית].

משנה ט

אין בין כהן משוח בשמן המשחה למרבה בגדים, אלא פר הבא על כל המצות. אין בין כהן משמש לכהן שעבר, אלא פר יום הכפורים ועשירית האיפה:

כאשר ממנים כהן גדול, מושחים אותו בשמן המשחה. אמנם מזמן שגנזו יאשיהו מלך יהודה את שמן המשחה, היה הכהן הגדול מתמנה על ידי לבישת בגדי הכהנה הגדולה, ומשנתנו מבארת את החלוק ביניהם: אין חלוק בין כהן גדול המשוח בשמן המשחה, לבין כהן גדול מרבה בגדים - שהתמנה על ידי שלבש את שמונת בגדי כהנה גדולה [שהם מרבדים מבגדי כהן הדיוט], אלא פר הבא על כל המצות, שאם טעה הכהן המשוח והורה החר בדבר אסור שחייבים על זדונו כרת ועל שגגתו חטאת, ונהג בעצמו על פי הוראתו, חייב להקריב פר בן בקר על חטאתו, ואלו כהן מרבה בגדים שעבר עבירה כזו דינו כשאר כל אדם, ומביא כבשה או שעירה

לחטאת. אין בין כהן גדול המשמש עתה בכהנה גדולה לבין כהן גדול שעבר מתפקידו, ואינו משמש עתה בכהנה גדולה [כגון שאירע פסול בראשון ומנו אחר תחתיו, ולאחר שעבר אותו פסול חזר הראשון לתפקידו], אלא פר של יום הכפורים, שרק הכהן הגדול המשמש בפעל מקריבו, ולא הכהן הגדול שהעבר מתפקידו, שהרי אי אפשר להקריב שני פרים, ועשירית האיפה שמקריב הכהן הגדול המשמש בכל יום, ומכנה גם מנחת חביתין, ואילו הכהן הגדול שעבר אינו מקריבה. אבל לשאר דברים הם שוים, כגון שאסורים לישא אלמנה, ושניהם משמשים בשמונה בגדים, ואסורים להטמא אפלו לשבעה קרובים.

משנה י

אין בין בְּמָה גְדוּלָה לְבְּמָה קְטַנָּה, אֲלֵא פְּסָחִים. זֶה הַכֶּלֶל, כָּל שֶׁהוּא נִדְרַ וְנִדְבָ, קָרֵב בְּבְמָה. וְכָל שֶׁאִינוֹ לֹא נִדְרַ וְלֹא נִדְבָ, אִינוֹ קָרֵב בְּבְמָה:

כלומר קרבת קרבת שחובה להביאם בזמנים קבועים, כגון תמידים ומוספים, שאין מקריבים קרבן פסח ודומיו אלא במזבח שבמשכן, בבמה הגדולה, ולא במזבח שבונה האדם לעצמו. זה הכלל, כל קרבן שהוא נדר ונדב - שיכול האדם לדר או להתנדב להביאו, ואינו חובה עליו, קרב אף בבמה הקטנה. וכל שאינו לא נדר ולא נדב, והינו קרבת שחייבים בהם ויש להם זמן קבוע, אינו קרב בבמה הקטנה, אלא רק בבמה הגדולה.

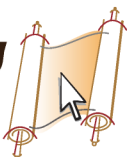
לפני שנבנה בית המקדש, והיה המשכן בגלגל, בנוב ובגבעון, התר לכל אדם לבנות מזבח משל עצמו ולהקריב קרבתות [אמנם בזמן שהיה המשכן בשילה, היה אסור לבנות מזבחות נוספים]. משנתנו מבארת מה החלוקה שהיה באותם זמנים בין המזבח שהיה במשכן לבין מזבח שהיה האדם בונה לעצמו. אין חלוקה בין במה גדולה - המזבח הגדול, שהיה במשכן, לבין במה קטנה, שהיה כל אדם בונה לעצמו, אלא הקרבת הפסחים וכיוצא בהם,

משנה יא

אין בין שילה לירושלים, אלא שבשילה אוכלים קדשים קלים ומעשר שני בכל הרואה, ובירושלים לפני מן החומה. וכאן וכאן קדשים נאכלים לפני מן הקלעים. קדשת שילה יש אחריה התר, וקדשת ירושלים אין אחריה התר:

קדשים קלים רק לפני מן החומה - בתוך חומות העיר ירושלים. וכאן וכאן - בין בשילה ובין בירושלים, קדשי קדשים, כגון חטאת ואשם, נאכלים רק לפני מן הקלעים שהיו מקיפים את המשכן בשילה, ובירושלים היה זה לפני מחומות העזרה. חלוקה נוסף: קדשת שילה, יש אחריה התר - היה זמן לאחריה שהתר להקריב בפמות, והינו לאחר שחרב משכן שילה, ששוב התר להקריב בפמות. וקדשת ירושלים אין אחריה התר, שמזמן שנבנה בית המקדש הראשון נאסרו הפמות לעולם, ואף לאחר שחרב הבית אסור להקריב בפמות.

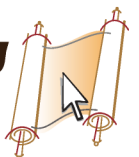
כפי שהתבאר, בזמן שהיה המזבח בשילה נאסר להקריב קרבתות במזבחות אחרים, בדומה לזמן שנבנה בית המקדש בירושלים, שנאסר להקריב קרבתות במזבחות אחרים, משנתנו מבארת שלמרות דמיון זה, עדין היו חלוקים מסימים בין שילה לבין ירושלים. אין בין שילה - הזמן שהיה המשכן קבוע בשילה, לירושלים - לזמן שהיה בית המקדש בנוי בירושלים, אלא שבשילה היו אוכלים קדשים קלים, כגון קרבתות תודה ושלמים, ומעשר שני, בכל הרואה - בכל השטח שסביב שילה, כל זמן שהיו יכולים לראות את המשכן, ואלו בירושלים היו אוכלים

תפילה לאחר הלימוד:

אָנָּא יי מְלֵא רַחֲמִים, אֲשֶׁר בְּיַדְךָ נֶפֶשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ, יְהִיָּה נָא לְרֵצוֹן לְפָנֶיךָ תּוֹרַתְנוּ וְתַפִּילַתְנוּ בְּעֵבֹר נִשְׁמַת (פלוני בן פלוני), וְנִמְוֹל נָא עִמָּה בְּחֶסֶדְךָ הַגָּדוֹל, לְפִתּוּחַ לֵה שְׁעָרֵי רַחֲמִים וְחֶסֶד, וְשְׁעָרֵי גֶן עֵדֶן, וְתִקְבַּל אוֹתָהּ בְּאַהֲבָה וּבְחֵיבָה, וְשִׁלַּח לָהּ מִלְּאֲכִיךָ הַקְּדוּשִׁים וְהַטְּהוֹרִים לְהוֹלִיכָהּ וּלְהוֹשִׁיבָהּ תַּחַת עֵץ הַחַיִּים אֲצֵל נִשְׁמַת הַצַּדִּיקִים וְהַצַּדִּיקוֹת חֲסִידִים וְחֲסִידוֹת, לְיַהֲנוֹת מִזֵּיו שְׂכִינְתְּךָ, לְהַשְׁבִּיעָה מְטוֹבְךָ הַצֶּפּוֹן לְצַדִּיקִים, וְהַגּוֹף יָנוּחַ בְּקֶבֶר בְּמַנוּחָה נְכוֹנָה בְּחֶדְוָה וּבְשִׂמְחָה וְשָׁלוֹם, בְּדַכְתִּיב יָבוֹא שָׁלוֹם יָנוּחוּ עַל מְשַׁכְּבוֹתֵם הַלֵּךְ נִכְחוֹ, וּכְתִיב 'עֲלוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יִרְנְנוּ עַל מְשַׁכְּבוֹתֵם' וּכְתִיב 'אִם תִּשְׁכַּב לֹא תִפְחַד וְשָׁכַבְתָּ וְעָרְבָה שְׁנַתְּךָ'. וְתִשְׁמֹר אוֹתוֹ מִחֵיבוֹט הַקֶּבֶר, וּמִרְמָה וְתוֹלְעָה, וְתִסְלַח וְתִמְחֹל לוֹ עַל כָּל פְּשָׁעָיו, כִּי אָדָם אֵין צַדִּיק בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טוֹב וְלֹא יִחַטָּא, וְזִכּוֹר לוֹ זְכוּיוֹתָיו וְצַדִּיקוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה, וְתִשְׁפִּיעַ לוֹ מִנִּשְׁמַתוֹ לְדַשֵּׁן עֲצָמוֹתָיו בְּקֶבֶר מְרוֹב טוֹב הַצֶּפּוֹן לְצַדִּיקִים, דְּכַתִּיב 'מָה רַב טוֹבְךָ אֲשֶׁר צִפְנָתָ לִירְאִיךָ' וּכְתִיב 'שִׁמְרָה כָּל עֲצָמוֹתָיו אֶחָת מִהֲנֶה לֹא נִשְׁבְּרָה'. וְיִשְׁכּוֹן בְּטַח בְּרַד וְשִׁאֲנָן מִפְּחַד רָעָה, וְאַל יִרְאֶה פָּנָי גִּיהֲנֹם, וְנִשְׁמַתוֹ תִּהְיֶה צְרוּרָה בְּצִרּוֹר הַחַיִּים, וּלְהַחֲיוֹתוֹ בְּתַחֲיִית הַמֵּתִים עִם כָּל מְתֵי עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים, אָמֵן.

יהודי יקר!

כמה נרות אתה יכול להדליק לבד?
כמה משניות אתה יכול ללמוד לבד?

**בהישג ידך:
אלפי יהודים ילמדו משניות לעילוי נשמת יקירך!**

ארגון 'שתי הלכות ביום' שולח מידי יום כ-60,000 הודעות מייל המכילות תוכן תורני בקרוב ל-20 מסלולי לימוד שונים, בעברית, אנגלית, צרפתית וספרדית. ביכולתך להיות שותף פעיל בלימוד תורה של רבבות יהודים, ולהנציח את זכר יקירך במקום הגורם לעילוי נשמה הגדול ביותר - בלימוד תורה!

בתרומה חד פעמית של 200 ₪ יופיע שם יקירך בתאריך הרצוי לך בראש לימוד המשנה המבוארת, הנשלחת מידי יום לכ-3,500 מנויים בדואר האלקטרוני! כמו כן ניתן להקדיש לימודים שונים במסלולים רבים ומגוונים הנשלחים מידי יום בדואר האלקטרוני.

לפרטים, לתרומות ולהנצחות: 0765-404-360
במייל: donations@2halachot.org
באתר: www.2halachot.org

כמו כן אנו מזמינים אותך להצטרף לאחד או יותר מהלימודים של 'שתי הלכות ביום', הנשלחים חנים מידי יום לרבבות מנויים!
למגוון האפשרויות ולהצטרפות למסלולי הלימוד, היכנסו לאתר www.2halachot.org או במייל: office@2halachot.org

